

Dokument s plenarne sjednice

B9-0095/2024

31.1.2024

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen slijedom izjave Komisije

u skladu s člankom 132. stavkom 2. Poslovnika

o nedavnoj odluci Norveške da nastavi s planovima za rudarenje morskog dna
na Arktiku
(2024/2520(RSP))

Hildegard Bentele

u ime Kluba zastupnika PPE-a

Mohammed Chahim

u ime Kluba zastupnika S&D-a

Catherine Chabaud

u ime Kluba zastupnika Renew

Caroline Roose, Pär Holmgren

u ime Kluba zastupnika Verts/ALE-a

Zdzisław Krasnodębski

u ime Kluba zastupnika ECR-a

Silvia Modig

u ime Kluba zastupnika The Left

Rezolucija Europskog parlamenta o nedavnoj odluci Norveške da nastavi s planovima za rudarenje morskog dna na Arktiku (2024/2520(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir odluku norveškog parlamenta od 9. siječnja 2024. o rudarskim aktivnostima u norveškom epikontinentalnom pojasu – otvaranju područja za takve aktivnosti i strategiji za gospodarenje resursima,
- uzimajući u obzir stratešku procjenu utjecaja minerala iz morskog dna na okoliš u norveškom epikontinentalnom pojasu od 27. listopada 2022. koju je izradilo norveško ministarstvo energetike,
- uzimajući u obzir izvješće norveške vlade od 20. lipnja 2023. o aktivnostima povezanim s vađenjem minerala u norveškom epikontinentalnom pojasu – otvaranju područja za takve aktivnosti i strategiji za upravljanje resursima,
- uzimajući u obzir izjavu norveške agencije za okoliš od 27. siječnja 2023. o saslušanju i procjeni utjecaja aktivnosti povezanih s vađenjem minerala u norveškom epikontinentalnom pojasu,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. prosinca 2019. naslovljenu „Europski zeleni plan” (COM(2019)0640),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 20. svibnja 2020. naslovljenu „Strategija EU-a za bioraznolikost do 2030.: vraćanje prirode u naše živote” (COM(2020)0380), i Rezoluciju Parlamenta od 23. listopada 2020. o toj strategiji¹ i zaključke Vijeća od 23. listopada 2020. o toj strategiji,
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 17. svibnja 2021. o novom pristupu za održivo plavo gospodarstvo u EU-u – Preobrazba plavog gospodarstva EU-a za održivu budućnost (COM(2021)0240),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 3. svibnja 2022. naslovljenu „Prema održivom plavom gospodarstvu u EU-u: uloga sektora ribarstva i akvakulture”²,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 7. listopada 2021. a Arktiku: prilike, bojazni i sigurnosni izazovi³,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. siječnja 2018. o međunarodnom upravljanju oceanima: plan za budućnost naših oceana u okviru ciljeva održivog razvoja do 2030.⁴,

¹ SL C 67, 8.2.2022., str. 25.

² SL C 465, 6.12.2022., str. 2.

³ SL C 132, 24.3.2022., str. 113.

⁴ SL C 458, 19.12.2018., str. 9.

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 6. listopada 2022. o djelovanju u korist oceana: bolje upravljanje oceanima i povećanje njihove bioraznolikosti⁵,
- uzimajući u obzir Zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 24. lipnja 2022. naslovljenu „Utvrđivanje smjera za održiv plavi planet – Zajednička komunikacija o planu EU-a za međunarodno upravljanje oceanima” (JOIN(2022)0028),
- uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 10. studenoga 2016. naslovljenu „Međunarodno upravljanje oceanima: plan za budućnost naših oceana” (JOIN(2016)0049),
- uzimajući u obzir verbalnu notu Komisije br. 21/13 iz listopada 2023. poslanu ministarstvu vanjskih poslova Kraljevine Norveške,
- uzimajući u obzir Konvenciju o biološkoj raznolikosti, koja je stupila na snagu 29. prosinca 1993., Globalni okvir za biološku raznolikost iz Kunminga i Montreala te Odluku br. 15/24 o očuvanju i održivom iskorištavanju morske i obalne biološke raznolikosti donesenu na 15. zasjedanju Konferencije stranaka Konvencije o biološkoj raznolikosti,
- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o pravu mora (UNCLOS), a posebno njezin članak 145. o zaštiti morskog okoliša,
- uzimajući u obzir Sporazum u okviru UNCLOS-a o očuvanju i održivom iskorištavanju morske biološke raznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije,
- uzimajući u obzir mandat Međunarodnog tijela za morsko dno osnovanog UNCLOS-om i Sporazum iz 1994. u vezi s provedbom dijela XI. UNCLOS-a,
- uzimajući u obzir Konvenciju o zaštiti morskog okoliša sjeveroistočnog Atlantika, kojom su obuhvaćene arktičke vode,
- uzimajući u obzir Ugovor iz Svalbarda potpisan 9. veljače 1920. u Parizu,
- uzimajući u obzir Konvenciju o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica⁶, potpisanu u Espoo 25. veljače 1991. (Konvencija iz Espooa), i njezin Protokol o strateškoj procjeni utjecaja na okoliš⁷,
- uzimajući u obzir Skupinu na visokoj razini za održivo morsko gospodarstvo, čiji je osnivač Norveška,
- uzimajući u obzir Rezoluciju br. 122 Međunarodne unije za očuvanje prirode (IUCN) o zaštiti dubokomorskih ekosustava i biološke raznolikosti moratorijem na rudarenje morskog dna,

⁵ SL C 132, 14.4.2023., str. 106.

⁶ SL C 104, 24.4.1992., str. 7.

⁷ SL L 308, 19.11.2008., str. 35.

- uzimajući u obzir rezoluciju koju je 25. rujna 2015. na sastanku na vrhu UN-a o održivom razvoju u New Yorku usvojila Opća skupština UN-a naslovljenu „Promijeniti svijet: Program održivog razvoja do 2030.“, a posebno cilj održivog razvoja br. 14 Programa UN-a za održivi razvoj do 2030. kojim se potiče očuvanje i održivo iskorištavanje oceana, mora i morskih resursa,
 - uzimajući u obzir izvješće o globalnoj procjeni bioraznolikosti i usluga ekosustava koje je u svibnju 2019. objavila Međuvladina znanstveno-politička platforma o bioraznolikosti i uslugama ekosustava,
 - uzimajući u obzir sporazum usvojen 12. prosinca 2015. u Parizu na 21. zasjedanju Konferencije stranaka Okvirne konvencije UN-a o klimatskim promjenama (COP21), koji je stupio na snagu 4. studenoga 2016. te naknadne odluke Konferencije stranaka,
 - uzimajući u obzir posebno izvješće Međuvladinog panela o klimatskim promjenama iz 2019. na temu oceana i kriosfere u kontekstu klimatskih promjena,
 - uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da je 9. siječnja 2024. norveški parlament Storting odobrio odluku kojom se u svrhu mogućeg rudarenja morskog dna dopušta istraživanje površine od 281 200 kvadratnih kilometara na Arktiku; budući da postupak nije vremenski ograničen i da daljnje odluke o planovima vađenja ili rudarskim dozvolama ovise o daljnjim demokratskim odlukama norveške vlade, u skladu s norveškim Zakonom o mineralima iz morskog dna; budući da prve planove vađenja, u skladu s odlukom, mora odobriti Storting;
 - B. budući da norveška Agencija za okoliš smatra da je procjena utjecaja na okoliš izrađena uz znatne nedostatke u pogledu znanja o prirodi, tehnologijama i mogućim učincima na okoliš te da stoga ne pruža dovoljnu osnovu za vađenje minerala;
 - C. budući da Norveška i EU dugi niz godina njeguju čvrste susjedske i partnerske odnose, dijele zajedničke političke ciljeve i temeljne vrijednosti te su dio jedinstvenog tržišta u okviru Europskog gospodarskog prostora;
 - D. budući da se velik dio predloženog područja za istraživanje nalazi na proširenom epikontinentalnom pojasu Norveške i da se velik dio područja iznad proširenog epikontinentalnog pojasa smatra otvorenim morem i međunarodnim ribolovnim područjima; budući da se na taj epikontinentalni pojas primjenjuju odredbe Ugovora iz Svalbarda iz 1920.; budući da se to područje nalazi u zaštićenom ribolovnom području Svalbarda, čime se državama potpisnicama, uključujući 22 države članice EU-a i 23 druge države, omogućuje jednaka prilika za uspostavu ribolova;
 - E. budući da je EU u listopadu 2023. Norveškoj poslao verbalnu notu u kojoj je izrazio zabrinutost zbog znatnih negativnih učinaka najavljenog dubokomorskog rudarenja na riblje stokove, ribarstvo i pristup ribolovnim područjima, među ostalim u epikontinentalnom pojasu otočja Svalbard;
 - F. budući da je Norveška potpisnica Konvencije iz Espooa i Protokola o strateškoj procjeni utjecaja na okoliš, što znači da Norveška ima pravnu obvezu izbjevati znatne

prekogranične učinke; budući da Norveška također ima pravnu obvezu zaštite morskog okoliša u skladu s Konvencijom o zaštiti morskog okoliša sjeveroistočnog Atlantika;

- G. budući da je utvrđeno da su arktički ekosustavi od ključne važnosti za okoliš u pogledu biološke raznolikosti, ribljih stokova i regulacije klime; budući da se ti posebno osjetljivi ekosustavi već suočavaju s pritiskom klimatskih promjena, koje uzrokuju povećanje kiselosti i temperature oceana, što će vjerojatno utjecati na migracijske obrasce važnih ribljih stokova; budući da vađenje minerala na arktičkom morskome dnu može dovesti do ispuštanja metana pohranjenog u subglacijalnim ekosustavima i tlima arktičkog permafrosta; budući da su arktički ekosustavi izrazito osjetljivi na onečišćenje i druge posljedice ljudskog djelovanja; budući da je zbog teških prirodnih uvjeta i velikih udaljenosti od luka vrlo teško provesti potrebne popravke ili čišćenje;
- H. budući da je dubokomorsko područje najstariji biom na planetu i područje našeg planeta o kojem imamo najmanje informacija; budući da se vjeruje da dubokomorsko područje krije najveću biološku raznolikost na Zemlji, da obavlja funkcije ključne za zaštitu okoliša, uključujući dugoročnu sekvestraciju ugljika, te da je osjetljivo na poremećaje uzrokovane ljudskim djelovanjem; budući da ocean apsorbira 90 % viška topline i 25 % globalnih emisija CO₂; budući da postoji ozbiljna zabrinutost zbog utjecaja dubokomorskog rudarenja na gubitak biološke raznolikosti i funkcioniranje ekosustava, s dugoročnim posljedicama s kojima će se morati suočavati i brojne buduće generacije; budući da bi oceane trebalo priznati na međunarodnoj razini kao globalno zajedničko dobro i da bi ih trebalo zaštititi s obzirom na njihovu jedinstvenost i međusobnu povezanost; budući da o tim funkcijama ovisi opstanak i dobrobit sadašnjih i budućih naraštaja;
- I. budući da je Sporazum o očuvanju i održivom iskorištavanju morske biološke raznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije sklopljen u lipnju 2023.; budući da su EU i Norveška bili među prvim potpisnicima ugovora; budući da je Sporazum o očuvanju i održivom iskorištavanju morske biološke raznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije bio jedan od prioriteta EU-a, koji je vodio pregovore na globalnoj razini u okviru koalicije velikih ambicija za taj sporazum, koja je pokrenuta na sastanku na vrhu „Jedan ocean” održanom u Brestu u veljači 2022., kojoj se pridružila i Norveška; budući da se Sporazumom o očuvanju i održivom iskorištavanju morske biološke raznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije zahtijeva procjena utjecaja gospodarskih aktivnosti na biološku raznolikost na otvorenome moru;
- J. budući da trenutačne znanstvene spoznaje ne omogućuje točnu procjenu utjecaja rudarenja morskog dna na okoliš te da su i dalje potrebna istraživanja na međunarodnoj razini kako bi se postigao znanstveni konsenzus o toj temi; budući da je Komisija naglasila potrebu za dugoročnim istraživanjem kako bi se istinski procijenili učinci dubokomorskog rudarenja; budući da bi preuranjeno istraživanje i rudarenje moglo uzrokovati trajnu i nepopravljivu štetu za ekosustave; budući da je potrebno više znanstvenih istraživanja kako bi se u potpunosti razumjeli mogući učinci dubokomorskog rudarenja na morski okoliš i biološku raznolikost;
- K. budući da bi otvaranje tog područja za dubokomorsko rudarenje moglo biti štetno za riblje stokove i ribarstvo te bi moglo utjecati na pristup plovila država članica EU-a

ribolovnim područjima u tom području; budući da međunarodni ribolovni interesi, uključujući ribarstvo EU-a, nisu uzeti u obzir u procjeni utjecaja na kojoj se temelji ova odluka; budući da su u studenome 2021. europska savjetodavna vijeća za ribolov na otvorenom moru, pelagični ribolov i sjeverozapadne vode pozvala na moratorij na dubokomorsko rudarenje, nakon sličnih preporuka 2020. i 2019.; budući da je tu odluku uvelike kritiziralo i norveško udruženje ribara;

- L. budući da na međunarodnoj razini sve veći broj država, uključujući sedam država članica EU-a (Finska, Francuska, Njemačka, Irska, Portugal, Španjolska i Švedska), izražava potporu moratoriju, obustavi iz predostrožnosti ili potpunoj zabrani dubokomorskog rudarenja; budući da je u rujnu 2021. svjetski kongres Međunarodne unije za očuvanje prirode velikom većinom usvojio prijedlog kojim se poziva na moratorij na dubokomorsko rudarenje, uključujući Međunarodno tijelo za morsko dno, uz potporu, među ostalim, Austrije, Njemačke, Portugala, Rumunjske, Španjolske i Švedske;
- M. budući da je 37 financijskih institucija s ukupnom vrijednošću imovine od 3,3 bilijuna EUR državama članicama Međunarodnog tijela za morsko dno izrazilo zabrinutost u vezi s aktivnostima rudarenja morskog dna; budući da su međunarodna poduzeća kao što su Volvo, BMW, Google, Samsung, Philips, Northvolt i Volkswagen izrazila potporu moratoriju na dubokomorsko rudarenje i obvezala se da neće nabavljati ili financirati minerale iz dubokomorskog dna; budući da je najveće norveško poduzeće Equinor istaknulo da je potrebno dobiti više informacija o dubokomorskom rudarenju uz norvešku obalu i zaključilo da ono još nije održivo zbog rizika za okoliš; budući da je financijska inicijativa Programa UN-a za okoliš upozorila financijsku zajednicu da nije moguće osigurati financiranje dubokomorskih rudarskih aktivnosti, u njihovu trenutačnom obliku, koje bi bilo u skladu s financijskim načelima održivog plavog gospodarstva;
- N. budući da se velik dio potražnje za sirovinama može i treba zadovoljiti upotrebom mjera recikliranja i kružnoga gospodarstva, razvojem zamjenskih materijala i politikama za smanjenje potražnje;
 - 1. izražava zabrinutost zbog odluke Stortinga od 9. siječnja 2024. o otvaranju područja za dubokomorske aktivnosti;
 - 2. napominje da odluka Stortinga uključuje postupak za kontinuirano mapiranje i procjenu utjecaja potencijalnih rudarskih aktivnosti na okoliš, kao i stjecanja znanstvenog znanja o tom utjecaju, te da se njome ne daje automatski odobrenje za aktivnosti vađenja jer prve planove vađenja, u skladu s odlukom, mora odobriti Storting;
 - 3. ponovno poziva Komisiju i države članice da podrže međunarodni moratorij na dubokomorsko rudarenje, među ostalim i na razini Međunarodnog tijela za morsko dno, dok se ne prouče i u dovoljnoj mjeri istraže učinci dubokomorskog rudarenja na morski okoliš, biološku raznolikost i ljudske aktivnosti na moru i dok se dubokomorskim rudarenjem ne bude moglo upravljati na način da se osigura da ne dođe do gubitka morske biološke raznolikosti ili uništavanja morskih ekosustava; poziva sve zemlje da primjenjuju načelo predostrožnosti i podrže međunarodni moratorij na dubokomorsko rudarenje;

4. podsjeća na obveze Norveške kao stranke nekoliko ugovora, posebno Ugovora iz Svalbarda, različitih sporazuma koji se odnose na upravljanje ribolovnim stokovima u tom području, Konvencije o zaštiti morskog okoliša sjeveroistočnog Atlantika, uključujući arktičke vode, od štetnih učinaka ljudskih aktivnosti i Konvencije iz Espooa; naglašava da su Sporazum o očuvanju i održivom iskorištavanju morske biološke raznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije potpisali i EU i Norveška te poziva sve druge stranke UNCLOS-a, u koje se ubraja i Norveška, da ga bez odgode potpišu i ratificiraju;
5. poziva Norvešku da nastavi surađivati s EU-om u duhu uzajamnog partnerstva i zelenog saveza sklopljenog u travnju 2023. kako bi se riješila sva pitanja i osigurala zaštita morskog okoliša i arktičkih ekosustava; poziva Komisiju i Norvešku da započnu kontinuirani dijalog i da razmjenjuju znanstvena istraživanja i znanje o morskom dnu i održivom upravljanju oceanima; ističe da Norveška i EU u svojim strategijama slijede sličan pristup u pogledu uravnotežene politike o sirovinama koja se temelji na ublažavanju potražnje, ponovnoj uporabi, učinkovitosti, recikliranju, upotrebi tokova otpada i zamjenskim materijalima;
6. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, Stortingu i norveškoj vladi.